

TEIT HÍREK

2025. MÁJUS

*Fejlesztések
és biztonság:*
ÍGY MŰKÖDIK A KKÁT

Dr. Bagó Zoltán: erősíteni kell a társulás érdekérvényesítési képességét

A magyar nukleáris ipar a TEIT területére koncentrálik. Itt van az ország egyetlen működő atomerőműve, ahol üzemidő-hosszabbításra készülnek, itt épült meg, s bővül a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója és itt épül az új atomerőmű. A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás ennek megfelelően szeretné erősíteni szerepvállalását a térségi kohézió, érdekérvényesítés, tudásmegosztás, az atomenergia jövőképeinek formálása terén. Dr. Bagó Zoltánnal, a társulás elnökével beszélgettünk.

Több mint harminc éve működik a TEIT. Alakulása óta rendkívül sok minden változott és napjaikban is folyamatos a változás. Hogy látja, a társulás státusza, érdekérvényesítő képessége hogyan változott?

A TEIT több mint harmincéves működése során jelentős fejlődésen ment keresztül, mind a szervezeti struktúráját, mind a települések létszámát, mind az érdekérvényesítő képességét tekintve. Alakulásakor a fő cél az volt, hogy a Paksi Atomerőmű környezetében élő lakosság számára információt közvetítsen, valamint társadalmi kontrollt gyakoroljon a nukleáris létesítmény felett. Ez az alapfeladat máig megmaradt, ugyanakkor a társulás szerepe és súlya érezhetően átalakult. Az évek során a TEIT státusza stabilizálódott, szakmai legitimációja erősödött. Egyre komolyabban veszik a döntéshozók – mind a kormányzati szereplők, mind az atomerőmű irányítói –, ami annak is köszönhető, hogy a társulás hatékonyan képviseli a térség önkormányzatainak érdekeit. A civil kontroll intézményesülésével a TEIT mára nemcsak megfigyelőként, hanem aktív véleményformálónak is jelen van az atomenergia-használattal kapcsolatos kérdésekben. Az érdekérvényesítő képességen azonban még sokat kell dolgoznia a társulásnak, hiszen ezen időszakokban, amikor stratégiai jelentőségű döntések kerülnek napirendre – például a bővítés és a további üzemidő-hosszabbítás –, akkor a TEIT képviselőinek első kézből kell információval rendelkezniük, és hatékony kommunikációs hidat képezni az állami szereplők és a helyi lakosság között.

Minden évben meg kell „harcolni”, hanem is a szó konkrét értelmében, azért, hogy a TEIT megkapja a működéshez, feladatellátáshoz szükséges forrásokat. Idén milyen eredménnyel zárultak a tárgyalások?

A TEIT finanszírozása két lábon áll, s én büszke vagyok arra, hogy el tudtuk érni, hogy mindkét beviteli forrást tudtuk növelni annak ellenére, hogy a gazdasági környezet nem túl kedvező. A Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból érkező támogatás mértéke a korábbi éveknek megfelelő mértékű, azonban lehetőséget látunk az emelésre 2026-tól. Ennek mértéke a jövő évi állami költségvetésben biztosított kerettől függ.

Kezdetek óta partnerünk az atomerőmű. A társulás működését biztosító második forráshoz az MVM Paksi Atomerőmű Zrt.-vel kötött szerződés szolgál alapul. Az elmúlt hat évben a támogatás mértéke nem változott. Idén sikerült elérni, hogy 17 százalékos emeléssel megvalósuljon az inflációkövetés. Itt szeretnénk megköszönni az MVM vezetőségének a nyitottságát az őszinte párbeszédre. Beszélgetésünk idején az idei szerződések előkészítése zajlik, így sajnos a támogatás a korábbi évekhez képest időbeli csúszást mutat.

Új struktúrával vágtak neki tavaly a munkának, létrehozták a Fejlesztési Bizottságot. Formálódnak-e már közös fejlesztési tervek? Látszanak-e ehhez szükséges források?

A Fejlesztési Bizottság létrehozását nem feltétlen a szükséges források rendelkezésre állása hívta életre, hanem annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a társulást alkotó tizenhat település összehangolja elképzeléseit, lehetőségeit. A Fejlesztési Bizottság megalakulása fontos mérföldkő volt a TEIT életében, hiszen ezzel a társulás túllépett a klasszikus ellenőrző-informáló szerepkörön, és aktív szerepet szeretne vállalni a térség fejlesztésének koordinálásában is. Ez a struktúrális változás azt a célt szolgálja, hogy a TEIT-tagtelepülések közös érdekek mentén, összehangoltan léphessenek fel fejlesztési ügyekben és hatékonyabban juthassanak hozzá támogatási forrásokhoz.

A közös fejlesztési tervek jelenleg formálódó szakaszban vannak, de már körvonalazódnak azok a fő irányok, amelyek mentén a társulás a jövőben előrelépne: például infrastruktúra-fejlesztés, a helyi gazdaság élénkítése, környezettudatos beruházások, valamint oktatási és ifjúsági programok. Fontos cél, hogy ezek a tervek ne csak egy-egy település érdekeit szolgálják, hanem

térségi szinten legyenek

összehangoltak és hosszú

távon is fenntarthatók

legyenek.

Milyen feladatokat tűzött maga elé a társulás, milyen programokat tervez erre az évre?

A TEIT februári ülésén elfogadta idei munkatervét, amelyben a korábbi években is megszokott elemek mellett újdonságok is szerepelnek. A hagyományos TEIT Napot idén Tengelicen rendezzük meg szeptember 12-én. A rendezvény célja, hogy közvetlen kapcsolatot építsen a lakosság és a nukleáris partnerek között, valamint részletes tájékoztatást nyújtson

a Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabításával, a Paks II. építésével és az RHK működésével kapcsolatos fejleményekről. A nap keretében mind a tizenhat településünk gyermekei játékos vetélkedőkön keresztül ismerkednek meg a társulással és a nukleáris iparral. A rendezvény költségvetése 3 millió forint.

A TEIT 10 millió forintot különít el médiaszerződésekre, amelyet a térségi televíziók, rádiók és nyomtatott médiumok között osztunk szét. Ez a lépés a lakosság tájékoztatásának hatékonyságát kívánja növelni. A korábbi években megkezdett változások folytatásaként a társulás ki kívánja vezetni az írott sajtó támogatását, felismerve a modern média nyújtotta lehetőségeket, és elismerve a gyors kommunikáció hatékonyságát a felgyorsult világunkban.

TEIT Hírek kiadványunk szerződéses kötetmünk okán az idén is öt alkalommal jut el a társulás tizenhat településére. A tartalmakat illetően nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a helyi hírek megjelenítésére, hosszú távú célként felül kell vizsgálnunk az újság kiadásának létjogosultságát, megvizsgálva annak hasznosságát, költségei tükrében.

A TEIT Ellenőrző Csoportja számára legalább két ellenőrzés előírását határoztuk meg idénre: egyet a Kiegészítő Kazetták Át-

meneti Tárolójában és egyet az MVM Paksi Atomerőműben, ezek során természetesen a partnerekkel szorosan együttműködünk. A nemzetközi kitekintés vonatkozásában sajnos az idei tanulmányi út tavaszi megvalósítása – a támogatások késedelme okán – az őszi időszakra tevődik át.

Az őszi időszakban Magyarország, azon belül Paks és térsége biztosít helyet a GMF (Nukleáris Létesítményekkel rendelkező Európai Önkormányzatok Szövetsége) közgyűlésének, ezzel is kiemelve a térség nukleáris iparban betöltött szerepét. A rendezvény mind a négy magyarországi társulás számára lehetőséget nyújt az aktív részvételre, tapasztalatszerzésre akár teljes taglétszámmal is, ami sajnos a külföldi rendezvények esetén nem lehetséges. A rendezvényen közel tíz ország képviselői vesznek részt, így biztosítva a lehetőséget a nemzetközi „hírnév” megszerzésére is.

Kissé távolabbra tekintve: milyen jövőképe van a társulásnak?

A TEIT jövőképét illetően a fő irányok: a térségi kohézió és a közös érdekérvényesítés, az aktív részvétel az atomenergia jövőjének formálásában, a fenntartható, élhető térség építése, a nemzetközi kapcsolatok megerősítése és a tudásmegosztás.

Társulásunk célja, hogy a tagönkormányzatokat egyre szorosabb együttműködésre ösztönözze, közös fejlesztési programok, pályázatok és infrastrukturális beruházások révén. A társulás törekszik arra, hogy a tagtelepülések ne versenytársakként, hanem stratégiai partnerekként működjenek együtt.

A Paksi Atomerőmű üzemidő-hosszabbítása, valamint a Paks II. projekt új kihívásokat és lehetőségeket is jelent. A TEIT jövőképe az, hogy értelmes, szakmai párbeszédet biztosítson a beruházások kapcsán, és hogy a lakosság hangja ne csak meghallgatásra találjon, hanem valós súllyal bírjon a döntéshozatali folyamatokban.

A TEIT hosszú távú célja, hogy hozzájáruljon egy

élhető, környezettudatos és

gazdaságilag stabil térség

kialakításához. Ebben fontos szerepet kapnak a fiatalok helyben tartását célzó programok, a zöld beruházások ösztönzése, valamint az oktatás és a közösségépítés támogatása. Ezenfelül célunk, hogy megerősítsük a társulás nemzetközi kapcsolatait, elsősorban a hasonló nukleáris létesítmé-

nyek környezetében működő szervezetekkel, pl. a GMF-fel. Ezzel a TEIT nemcsak tapasztalatokat cserél, hanem jó gyakorlatokat is áttemelhet más országokból.

Hosszabb távon a TEIT célja, hogy még

inkább intézményesült, transzparens és szakmailag független szervezetként működjön – olyanként, amely stabil partner a kormány, az MVM, az RHK és más szervezetek számára.

Első kézből kaptak információt

A nukleáris ipart érintő hasznos információkkal gazdagodtak a TEIT-es településvezetők azon a hagyományosan Balatonfüreden rendezett találkozón, amelynek házigazdája minden évben az MVM Paksi Atomerőmű.

Foglalkozik-e az atomerőmű lakossági aggodalmakkal? Mit jelent a további üzemidő-hosszabbítás? Megtérül-e? Többek között ezekre a kérdésekre is választ kaptak a polgármesterek az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. vezetőitől. Hagyomány, hogy minden év elején a társaság balatonfüredi rekreációs központjában ad tájékoztatást az atomerőmű vezetése az elért eredményekről, rövid és közép távú tervekről a Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás tagjainak. Czibula Mihály kiemelt projektvezető a további üzemidő-hosszabbítással kapcsolatos tö-

rekvésekről beszélt, de szót ejtett egyebek mellett a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségekről is.

Dr. Horváth Péter János vezérigazgató a 2024-es évet értékelve elmondta, hogy ötödször haladta meg a termelés a 16 ezer gigawattot.

Tavaly 16,017 gigawatt villamos energiát termelt

az atomerőmű négy blokkja. – A hihetetlen módon szaporodó naperőművek és néhány alkalommal a Duna miatt vissza kellett fogni a termelést – emelte ki. Hozzátette, ha ez a 60 gigawattnyi leterhelés nem lett volna, története harmadik legjobb eredményét produkálta volna az atomerőmű. – Nagyon büszke vagyok arra, hogy kollégáimmal ezt sikerült elérni – hangsúlyozta a vezérigazgató.

– Mind az üzemidő-hosszabbítás kérdésköre, mind a teljes magyar atomiparral kapcsolatos kérdések jó kezekben vannak. Egyrészt hozzáértő szakemberek foglalkoznak vele, másrészt, ami szintén bizakodással tölti el a polgármestereket, látszik, hogy a hozzáértés mellett van rövid, közép és hosszú távú koncepciója is az atomerőműnek – reagált dr. Bagó Zoltán. – Nekünk most az a dolgunk, hogy hazavigyük ezeket az információkat – tette hozzá a TEIT elnöke.

Gáncs István alelnök szerint felbecsülhetetlen érték az a közvetlen, nyílt kommunikáció, ami a felek között van. Mint kiemelte, sok lakossági kérdés érkezik a településvezetőkhez. Fontos, hogy a nukleáris létesítmények vezetői, munkatársai őszintén, nyíltan és közérthetően adnak át számukra információkat, amelyeket a lakosság felé közvetíthetnek.

Volt egyszer egy átkelő

A jövőben nem közlekedik már komp Paks és Géderlak között. A Kiszl Hajózási Kft. 1989 óta üzemeltette a Paks–Géderlak közötti közforgalmú, közútpótló kompátkelést, de mint a cég közleményében tájékoztatott: a komp leállítására kényszerültek.

– A Tomori Pál híd átadásával a forgalom drasztikusan csökkent, a menetjegybevételekből még fedezeti szinten sem lehetséges már üzemeltetni az átkelést. Cégünk a működtetésre egészen a híd átadásáig eltelt három és fél évtizedben nem kért és nem kapott pénzügyi támogatást, az üzemeltetést a menetjegybevételekből és szükség esetén társaságunk más üzletágainak keresztfinanszírozásával oldottuk meg. A beruházásokat saját forrásból, vagy a kompok, révek támogatására az önkormányzatok számára évente kiírt állami pályázatokon – Paks Város Önkormányzata, mint pályázó közreműködésével, és cégünk által a 30 százalék önerő biztosításával – sikerült megvalósítanunk – áll a közleményben. Hozzá tették: Paks Város Önkormányzata 2024. II. félévében

és 2025. I. negyedévében teljes mértékben finanszírozta a kompátkelés működtetésének költségeit, de a városvezetés úgy döntött, hogy idén a hároméves tartós üzemeltetési kötelezettség miatt nem nyújtanak be pályázatot.

Heringes Anita polgármester a kompátkelés megszűntetésével kapcsolatban közösségi oldalán írta, hogy a képviselő-testület döntése nyomán idén 10 millió forint támogatásban részesítette a város a Kiszl Hajózási Kft.-t, de az a döntés született, hogy nem nyújtanak be igényt a Magyarország Kormánya által biztosított pályázat keretében, mert hároméves fenntartási kötelezettséget ír elő. – Bár idénre kaphatnánk állami támogatást, de utána 3 évig a közös pénzünkéből kellene finanszírozni ezt a normál esetben piaci alapon működő szolgáltatást. [...] Sajnos időközben nemcsak a komp működésének fedezete nem állt rendelkezésre, de még a hajó is meghibásodott. Ennek költségét is elő kellene teremteni. Így felelősségteljesen arra a döntésre kell jutnunk, hogy a május 7-ig benyújtandó pályázaton Paks városa nem indul, mert sajnos be kell lás-

suk, hogy a jelentős forgalomszám-csökkenés és a hosszútávú elköteleződés csak egy szépségtapaszt lenne egy szolgáltatás megmentésére, de nem a megoldás. Így bármennyire is fáj, de egy korszak lezárulhat, erről viszont a döntést nem Paks Város Önkormányzata fogja meghozni, hanem a komp tulajdonosa – zárta szavait a polgármester.

Mindezek tükrében, mint a cég közleményében áll: A Kiszl Hajózási Kft. úgy döntött, nem működteti tovább a kompátkelést Paks és Géderlak között.

ECA Fórum az USA-ban

Az önkormányzatok és a nukleáris szervezetek együttműködése állt annak a nemzetközi fórumnak a fókuszában, amelyet a nukleáris létesítmények közelében található amerikai önkormányzatokat tömörítő szervezet, az Energy Community Alliance rendezett az Egyesült Államokban.

Az önkormányzatok részére munkalehetőséget, gazdasági fejlődést, innovációt jelent a nukleáris létesítmények jelenléte, míg a létesítmények számára a támogató közösség elősegíti a projektek sikeres végrehajtását. Hosszú évek alatt partnerkapcsolat alakult ki az érintettek között – összegezte a panelbeszélgetésen elhangzottakat Dohóczki Csaba, aki a GMF képviselőjeként vett részt a fórumon. A Nukleáris Létesítményeknek helyt adó Európai Önkormányzatok Csoportjának alelnöke hozzátette, szervezetük és a házigazda amerikai szervezet tagjai

mellett a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) képviselői is meghívást kaptak a rendezvényre. Az „Új atomenergetikai programok előrehaladása” című fórumon az önkormányzatok mellett az Energiaügyi Minisztérium, a nukleáris hatóság, valamint az atomenergia-ipar szereplői is részt vettek. Ezen a területen az elmúlt időszakban megélénkültek a fejlesztések: jó néhány start-up vállalkozás dolgozik azon, hogy a 2030-as évek elejére beüzemelhessék az első prototípusaikat.

Az egyes cégek képviselői részletesen bemutatták a tervezett reaktorokat. A fejlesztésektől azt várják, hogy a jelenlegi beruházásoknál jóval rövidebb idő alatt felépíthetők és üzembehelyezhetők legyenek ezek a reaktorok, emellett a beruházási költségek jelentős csökkenésével számolnak. Az önkormányzatok nyitottak az atomenergetikai szereplőkkel történő együttműködésre.

Többségük már hosszabb ideje ad helyet nukleáris létesítménynek és jó lehetőséget látnak a kis moduláris és a mikroreaktorok befogadásában. – A mikroreaktorok alatt néhány 10 MW-os blokkokat értünk, amelyek esetében több egység azonos helyszínen történő telepítésekor akár nagyobb városok, ipari üzemek vagy az egyre nagyobb energiaigényű adatközpontok villamosenergia-ellátását tudnák biztosítani – fűzte hozzá Dohóczki Csaba.

– A fórum egyszerű lehetőséget biztosított az amerikai és az európai gyakorlatok összehasonlítására. A két kontinens érintett önkormányzatai egyre szorosabbra fűzik kapcsolatukat, legközelebb május végén Bécsben találkoznak a polgármesterek, ahol a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség szervezésében a lakosság atomenergetikai programokba történő bevonásáról egyeztetnek – tette hozzá a GMF magyar alelnöke.

Fejlesztések és biztonság: így működik a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója

A Paksi Atomerőmű kiégett fűtőelemeinek biztonságos tárolása kulcsfontosságú feladat, amelyet a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) lát el. A létesítmény folyamatos bővítésen és fejlesztésen megy keresztül, hogy megfeleljen az egyre növekvő igényeknek.

Az elmúlt év végén elkészült a III. ütem 3-as fázisának műszaki kivitelezése, amely négy új tárolókamrát foglal magába (25-28-as kamrák) és így további 2812 db kiégett kazetta elhelyezését teszi lehetővé. – Ezen kamrák üzembe helyezéséhez szükséges hatósági engedélyezési folyamat már elindult, amelynek részeként egy köz-

meghallgatásra is sor kerül az Országos Atomenergia Hivatal szervezésében – adta tájékoztatásul Szokontor Balázs, a Radioaktív Hulladékokat kezelő Kft. (RHK Kft.) beruházási igazgatója. – Ha minden a tervek szerint halad, az új modulok 2025 második felében használatba vehetők. Az előkészületek már most zajlanak a következő

fejlesztési fázisra, amelynek célja, hogy a tároló végleges kapacitását összesen 33 kamrára bővítsük, így kiszolgálva a Paksi Atomerőmű jelenleg érvényben lévő üzemidejét – húzta alá az igazgató.

Egyre több kazetta érkezik

A tároló jelenleg 10 957 db kiégett kazettát őriz, de a szám folyamatosan emelkedik. Az atomerőműből érkező kiégett fűtőelemek betárolása előre meghatározott ütemben zajlik, 2025-ben 360 db kazettát fognak elhelyezni két ciklusban: tavasszal és ősszel, egyaránt 180-180 darabot.

A betárolási folyamatok mellett a létesítmény folyamatosan karbantartási és biztonsági ellenőrzéseken esik át.

A gépészeti, villamos és irányítástechnikai rendszerek rendszeres vizsgálata mellett a nemzetközi szervezetek is nyomon követik a működést. Az Euratom és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) szakemberei gyakran tartanak helyszíni ellenőrzéseket, illetve folyamatosan figyelemmel kísérik a tároló működését távoli megfigyelőrendszereken keresztül.

Új kihívások és jövőbeli megoldások

A KKÁT nemcsak a jelenlegi tárolási feladatokra fókuszál, hanem hosszú távú megoldásokon is dolgozik. Az egyik legnagyobb kérdés, hogy a Paksi Atomerőmű további üzemidő-hosszabbításából adódóan megnövekvő mennyiségű kiégett fűtőelem, valamint a Paks II. majdani üzemanyagának elhelyezése milyen formában történhet meg.

– Paks II. esetében már biztos, hogy a kiégett üzemanyag átmeneti tárolása konténeres rendszerben történik majd – emelte ki Fritz László, az RHK Kft. üzemeltetési igazgatója. – Paks I. kapcsán azonban még vizsgáljuk, hogy a jelenlegi moduláris, kamrás tárolási technológia alkalmazása vagy szintén a konténeres megoldás a célravezetőbb. A végleges döntést egy részletes műszaki és biztonsági elemzés fogja megalapozni, amely

várhatóan az év második felében hoz kézzelfogható eredményt.

Biztonság mindenek felett

A nukleáris anyagok tárolása szigorú ellenőrzések mellett zajlik, hiszen a biztonság elsődleges szempont. Az RHK Kft. szakemberei folyamatosan végeznek munka-, tűz-, környezet- és sugárvédelmi bejárásokat, hogy a létesítmény mindig a legmagasabb biztonsági szinten működjön.

Nagy Róbert, a KKÁT telephelyvezetője kiemelte, hogy a létesítmény biztonságos működését a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek is szavatolják, amelyek rendszeres ellenőrzés alatt állnak: 2025-ben 4 nagyszabású nemzetközi ellenőrzésre kerül sor. – A nemzetközi előírások szerint minden betárolás után el kell végeznünk a kazettákat tartalmazó tárolócsövek plombázását, és a korábban elhelyezett plombák állapotát is meg kell vizsgálnunk. Az idei ellenőrzések folyamán az elasztomer tömítések cseréje miatt levágott plombák pótlására is sor kerül – ismertette a kiemelt feladatot a telephelyvezető.

A KKÁT-ban jelenleg egy új biztosítéki rendszer bevezetése is zajlik, amely a hagyományos plombázás helyett kamerás és mérési megfigyelési módszerekre épülne. Ez a fejlesztés nemzetközi szakértői egyeztetések alatt áll, és a cél az, hogy a

biztonsági folyamatok még hatékonyabbá váljanak.

A nukleáris anyagok nyilvántartására vonatkozó szabályok értelmében minden évben egy alkalommal fizikai leltárt kell készíteni. Ezt a KKÁT-ban 2025 augusztusában fogják elvégezni, amit nemzetközi biztosítéki ellenőrzés követ. A létesítmény biztosítéki megítélése a NAÜ és az Euratom részéről eddig minden esetben kifogástalan volt.

A KKÁT jövője: stabil és fenntartható működés

A Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója kulcsszerepet játszik az ország nukleáris-hulladék-kezelésében. A folyamatos fejlesztések és a szigorú ellenőrzések garantálják, hogy a létesítmény hosszú távon is biztonságosan és megbízhatóan működjön. A tároló kapacitásának bővítése, az új technológiai megoldások kidolgozása és a nemzetközi szabályozásokhoz való igazodás mind azt szolgálják, hogy Magyarország nukleáris-energia-termelése fenntartható és szabályozott körülmények között folytatódhasson.

Az elkövetkező években további fejlesztések és engedélyezési folyamatok várhatóak, amelyek lehetővé teszik, hogy a Paksi Atomerőmű kiégett fűtőelemeinek tárolása még biztonságosabb és hatékonyabb legyen.

Kis tettek nagy célokért

A fenntarthatóság, az értékállóság, a tudatosság és újrahasznosítás már nem egy megfoghatatlan, távoli fogalomcsoport, amelyet egyénenként képtelenség lenne értelmezni, beépíteni az életünkbe. Éppen ezért mielőbb a mindennapok megszokott részévé kell tennünk annak érdekében, hogy kedvező változást érthessünk el, és egy élhetőbb világot hagyjunk a gyermekeinkre, unokáinkra – tartja Iványi Krisztina, az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. kommunikációs főszakértője, az ÚJRA!Alkotó Energia tudatoséletmód-magazin ötletgazdája, amely épp azért jött létre, hogy segítse, inspirálja azokat, akik elindulnának az úton vagy már rajta járnak, de bizonytalanok, esetleg még többet tennének.

Sokakban felmerülhet a kérdés, vajon érdemes-e egyénileg bármit is tenni, hiszen a fenntarthatóság, a tudatos életmód túl nagy és túlságosan távoli, megfoghatatlan dolgok. És ha hozzá is kezdene valaki, mit csináljon? Az első kérdésre egy határozott IGEN a válasz: ahogyan a folyók vize cseppekből tevődik össze, úgy a nagy változásokat is létrehozhatják az apró lépések. A változást azért is érdemes kicsiben kezdeni, mert a túlságosan nagy célok kitudóztatása szorongáshoz vezethet. A fenntarthatóság ügyét előmozdíthatjuk szórakoztató és hasznos hobbi formájában is: így nem csak a környezetünkkel tehetünk jót, de önmagunkkal is. A fenntartható életvitel nem csak a körülöttünk lévő környezetre vonatkozik, de önmagunkra és a kapcsola-

latainkra is: nem csupán az erőforrásainkkal, a javainkkal kell tudatosan bánnunk, de saját magunkkal is. Új, hasznos dolgokat tanulni, ezeknek köszönhetően pedig alkotni, értéket teremteni, önmagunkat értékesnek tartani, illetve új közösségek részévé válni, kapcsolatokat építeni: ezek mind hozzájárulnak a személyes, lelki és mentális egészségünkhöz.

„A klímaváltozás és annak következményei miatt ma egyre többek által megélt kiszolgáltatottság érzését képesek lehetünk csillapítani, nem csak magunkban, de a körülöttünk lévőkben is. Ha mindenki csak egy kicsit nagyobb odafigyeléssel használná ki a saját lehetőségeit, az már érdemi változásokat idézhetne elő a világban. Az egyének számára is elérhető fenntarthatósági megoldások személyes megtapasztalása ültette el bennem az Alkotó Energia program ötletét” – osztotta meg Iványi Krisztina.

Az MVM Paksi Atomerőmű Alkotó Energia programja 2016-ban azért jött létre, hogy támogassa a környezettudatosságot és a hulladéktermelés csökkentését. Mindemellett fontos volt a meglévő értékek megőrzésének elősegítése, népszerűsítése és

*a Csináld magad! mozgalom
eszméje,*

amit országos bútorfestő és újrahasznosítási pályázatokkal milliókhoz sikerült közelebb vinni. Ennek az egyik kiemelkedő szócsove egy hiánypótló, ingyenes, print magazin lett, amelynek népszerűsége igazolta az ötlet hasznosságát, így az eredeti szándékot továbbfejlesztve és kiterjesztve a fenntarthatóság szélesebb körére, illetve a körforgásos gazdaság gondolatkörére is, 2023-ban létrejött az ÚJRA!Alkotó energia weboldal, amely önmagát online tudatoséletmód-magazinként határozza meg.

Az ÚJRA!Alkotó Energia magazin „kicsiben” – hétköznapi emberek hétköznapi megoldásait példaként megmutatva – beszél a „nagy” – fenntarthatósággal, tudatos életmóddal, körforgásos gazdasággal, illetve az újrahasznosítással kapcsolatos – dolgokról, ezzel is segítve az olvasókat abban, hogy közelebbinek érezhessék magukhoz ezeket a témákat.

**KIS TETTEK
NAGY CÉLOKÉRT**

Te milyen jövőt hagysz magad után?

alkotoenergia.hu

**ÚJRA!ALKOTÓ
ENERGIA**

MVM
Paksi
Atomerőmű

„Igyekszünk teret adni olyan embereknek, közösségeknek, vállalkozásoknak, projekteknek, akik/amelyek a tudatosság, a fenntarthatóság jegyében élnek, dolgoznak, alkotnak, cselekszenek, hogy ezek által is ötletekkel, inspiráló gondolatokkal, megvalósult példákkal szolgáljunk az olvasóknak. Igyekszünk gondolatébresztő, tényközlő, motiváló témákat feldolgozni a jövőnköt érintő kérdésekről; igrkkszünk közérthetően, tárgyilagosan – és remélhe-

tőleg érdekesen – információt adni a körforgásos gazdaság és a fenntarthatóság témaköreiben.” – mondta el a magazin céljait a főszerkítő.

A magazin Otthon, Sikersztori, Életmód, Ajánló, Körforgás és Videó rovatokkal jelentkezik, amelyekben minden érintett vagy kíváncsi érdeklődő megtalálhatja a számára legérdekesebb, legmotiválóbb írásokat, riportokat. A social media jelenlét – a Facebook és az Instagram oldala-

kon – szélesíti az olvasóközönség táborát kicsiktől a nagyokig. „Sokféle gondolat, sokféle ember, sokféle út, de egy valami közös bennünk: a hit, hogy valóban tehetünk még valamit a Földünkért. Közös bennük, hogy mindannyian egy jobb, élhetőbb világot igyekeznek teremteni maguknak, a maguk erejéből, nem várva másokra. Ez a lehetőség mindannyiunknál ott csirázik a felszín alatt. Rajtunk múlik, hogy megadjuk-e az esélyt a szárba szökkenésére.”

Átadták a Héliosz-díjakat

Az idei évben két szakember vehette át az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. által alapított Héliosz-díjat: Hamvas István és dr. Járosi Márton. Az elismeréseket Mátrai Károly, az MVM Csoport vezérigazgatója és dr. Horváth Péter János, a Paksi Atomerőmű vezérigazgatója adták át.

Hamvas István pályája kezdetén beosztott fizikusként, majd csoportvezetőként dolgozott az atomerőműben, ezt követően a reaktortechnikai szakterületen történő főosztályvezetői kinevezésével megkezdődött több mint két évtizedes vezetői pályafutása, melyet a társaság vezérigazgatójaként 2018-ban zárt le. Felügyeletével zajlott az erőmű blokkjainak teljesítménynövelése, minek eredményeként 500 MW-ra növekedett a blokkok névleges teljesítménye. Az üzemidő-hosszabbítás érdekében megkezdett műszaki fejlesztések, illetve átalakítások előkészítésében és megvalósításában is meghatározó szerepet töltött be. A hazai nukleáris alapú energiatermelés hosszú távú fenntartásának biztosítása érdekében az atomerőmű kapacitásának tervezett bővítését célzó előkészítő munkák és megalapozó projektek (Teller, Lévai Projektek) irányításában is meghatározó szerepet vállalt.

Életútja, szakmai tevékenysége a hazai és nemzetközi nukleáris energetika és a magyar nemzetgazdaság számára egyaránt kiemelkedő jelentőségű.

Dr. Járosi Márton okleveles gépészmérnök, erőművi energetikus szakmérnök. Pályafutása a kazincbarcikai Borsodi Hőerőmű Vállalatnál kezdődött 1959-ben, 1965-től Kazincbarcikán, majd Budapesten a Fűtőerőmű Vállalatnál, illetve a Hőerőmű Vállalatnál ívelt egészen a Magyar

Villamos Művek Trösztig. Az MVM-ben 1991-től általános vezérigazgató-helyettesi pozícióban tevékenykedett. Komoly

szerepet vállalt a rendszerváltozás után a villamosenergia-ipar megújítási stratégiájának kidolgozásában és a magyar nemzeti energiapolitika megalkotásában, valamint a Lévai-örökség ápolásában is. 2000-ben megalapította az Energiapolitika 2000 Társulatot, amelynek elnökeként azt 25 éven át szünet nélkül működtette. A Társulat egyedülálló platformot nyújtott minden hazai energetikus részére, aki érdeklődést mutatott a hazai energiastratégia és a hozzá kapcsolódó szakterületek iránt. Szabadalmait, újításait, könyveit, publikációit és előadásait a szakma kiemelkedő alakjává tette.

AZ ASE SPORTTELEPÉN VÁRTA AZ ÉRDEKLŐDŐKET az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. céges majálisa. A rendezvény nem csupán a kapcsolódásról és közösségi programokról szólt, hanem a kiemelkedő teljesítményt nyújtó kollégák elismeréséről is: harmincnyolcan vehették át az Igazgatósági Nívódíjat. A majálisra érkezők számos program közül választhattak, a napot pedig a Magna Cum Lauda koncertje zárta.

Kész az első munkagödör, gyártják a nagyberendezéseket

Miközben a beruházási területen jelentős építési folyamatok értek véget, Oroszországban és Franciaországban is fontos berendezések gyártása zajlik. Helyzetjelentés a Paks II. projekt előrehaladásáról.

Befejezte a talajszilárdítást a két nukleáris sziget alatt a két új paksi atomerőművi blokk építési területén a német tulajdonú Bauer Magyarország Speciális Mélyépítő Kft. A mintegy 43 ezer cölöp lehelyezését követően elindulhatott a tervezési szintig történő talajkiemelés, elsőként az 5. blokk területén. Ennek keretében mintegy 150×90 méteres munkagödört ástak ki a Duna Aszfalt Zrt. munkagépei. A cég szakemberei két futballpályányi területen alakították ki a lavírsíkot, melyen az első technológiai épületek kivitelezését fogja végezni az orosz Titan-2 konszern. A tervezési szint legmélyebb pontja 23 méter, vagyis a szakemberek majdnem annyit haladtak lefelé, mint amennyit egy tízemeletes épületnél kell megtennünk, ha szeretnénk a tetőre jutni.

Miközben a beruházási területen jelentős építési folyamatok értek véget, Oroszországban és Franciaországban is fontos berendezések gyártása zajlik: tavasszal szinte

egy időben indult el Szentpéterváron a hatos blokk reaktortartályának kovácsolása és a franciaországi Belfortban az ötös és hatos blokki turbinák első elemeinek gyártása.

Azért, hogy a hosszú gyártási idejű berendezések kivitelezése zavartalanul haladjon, a magyar szakemberek is rengeteg erőfeszítést tettek és tesznek a tervellenőrzéstől kezdve az engedélyeztetésen át a gyártás folyamatos ellenőrzéséig. Ennek egyik kézzelfogható eredménye, hogy a 6. blokk reaktortartályának kovácsolása alig egy évvel az 5. blokki reaktortartály gyártásának kezdete után indult Európa egyik legmodernebb kovácsüzemében.

– Nemcsak laikusok, hanem műszaki szakemberek számára is emlékezetes pillanatoknak voltunk tanúi. Impozáns látvány, amikor elkezdődik a több száz tonnás, izzó elem kovácsolása – fogalmazott a helyszínen Szarvas Krisztián műszaki igazgató. Hozzátette: mind a Paks II., mind pedig a háttérintézmények munkatársai komoly

feltételeket szabtak annak érdekében, hogy megfelelő gyártástechnológiával, megfelelő műszaki tartalommal készüljenek el majd ezek a főberendezések.

– A működő 1-4. blokk üzemeltetése során rengeteg tapasztalat gyűlt össze, amit kollégáink integráltak a gyártási folyamatba. Hosszú tárgyalások és egyeztetések vezettek oda, hogy végül olyan gyártási dokumentáció kerülhetett a hatóság elé, ami garancia arra, hogy a blokkok, illetve azok főberendezései kiszolgálják a tervezett üzemidőt, sőt az azon túli üzemelésre is lehetőség legyen – részletezte a műszaki igazgató. Szarvas Krisztián hozzátette: a gyártás megfelelő kézben van, a gyártásindítás ellenőrzése során pozitív tapasztalatokra tettek szert. A folyamat az uniós és magyar előírásokkal összhangban zajlik, amely során rendkívül szigorú, folyamatban mintegy 700 minőségellenőrzésre kerül sor.

A franciaországi Belfortban ezalatt elindult az 5. és 6. blokki gőzturbinák első elemeinek gyártása. Az Arabelle Solutions (korábbi nevén GE-Alstom) turbinája a cég saját, kifejezetten atomerőművek számára kifejlesztett turbinacsáládjába tartozik, a ma elérhető egyik legkorszerűbb berendezés. Ehhez hasonló berendezés kerül például az Egyesült Királyságban épülő Hinkley Point C atomerőműbe, illetve a szintén VVER 1200-as technológiát használó török Akkuyu és az egyiptomi El Dabaa erőműbe is.

Az egész régióban népszerű az atomerőmű bázisiskolája

Tíz szakmában indít képzést a következő tanévben a paksi Energetikai Technikum és Kollégium. Az intézmény a technikumok rangsorában több száz intézmény között a rangos hatodik helyen van. Diákjai közül legtöbben Tolna megyeiek, de érezhető a Dunán is átívelő vonzása: minden hatodik tanuló Bács-Kiskunból érkezik.

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. és a Paks II. Atomerőmű Zrt. kezdeményezésére elindul szeptemberben a villamosmérnök képzés Pakson. Az elméleti szakmai bázist a Pécsi Tudományegyetem (PTE) mellett az oktatás helyszínéül szolgáló Energetikai Technikum és Kollégium (ESZI) adja. A cél, hogy az új képzésben részt vevők gyakorlat-orientált, piacképes tudást szerezhessenek, amelyet akár helyben kamatoztathatnak. A Paksi Atomerőmű a további üzemidő-hosszabbítással még három évtizeden át, az épülő erőmű pedig legalább hatvan évre biztosít munka- és karrierlehetőséget. A Pakson induló mérnökképzés hosszabb távon jelentős szerepet játszhat a humán erőforrás biztosításában. A terv, hogy később nappali tagozatos oktatás is legyen Pakson. A Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kara által indított paksi telep-

helyű, energetikai fókuszú villamosmérnök-képzés iránt a vártnál is nagyobb volt az érdeklődés, 91-en jelentkeztek, habár legfeljebb 30 hallgató kerülhet be. A végső létszámot a nyáron nyilvánosságra kerülő ponthatárok határozzák majd meg. Csanádi Zoltán, a mérnökképzés bázisául szolgáló ESZI igazgatója kiemelte, hogy ez a lehetőség elsősorban nem az iskola diákjainak, hanem felnőtteknek szól, hiszen a náluk érettségizők 80 százaléka nappali tagozaton tanul tovább. Mint hozzátette, bízik abban, hogy valóban ez csupán az első lépés, s lesz folytatásként nappali tagozat is, mert komoly előrelépést fog jelenteni a fiatalok megtartásában. Az ESZI az ország első vállalati iskolájaként 1986-ban nyitotta meg kapuit a Paksi Atomerőmű Vállalat középiskolá-

jaként. 2001-től alapítványi fenntartással működik. Képzési struktúráját, amely elsősorban az atomerőmű és a villamos-energia-ipar igényeire épül, a kuratórium határozza meg az MVM Cégcsoport és a Paks II. igényeit figyelembe véve. Ez alapján az utóbbi években az erőáramú és mechatronikai képzés bekerült a portfólióba. Az intézmény vezetője úgy tájékoztatott, hogy hat ágazat, azonbelül tíz szakma közül választhatnak a jelentkezők. Átlagosan

három-négyszeres

túljelentkezés van,

mechatronikában pedig – ahol fél osztálynyi diákot vesznek fel – négy és félszeres. Nagyon sokáig az informatika bizonyult a legnépszerűbbnek, de mostanra az elektronika és a gépész szak vezet. 2025 szeptemberében öt osztályt indítanak az elmúlt évekhez hasonlóan.

S hogy mire legbüszkébb az ESZI igazgatója? – Nagyon sok mindenre – reagál Csanádi Zoltán, aki egyébként diákja is volt az iskolának. – Sokféle visszajelzést kapunk. Elégedettek a szülők, egyetemek, a munkaerőpiac és független szervezetektől is kapunk visszajelzéseket. A technikumok rangsorában – több mint hétszáz ilyen van, de az utóbbi években képzési központokba szervezték őket, így most a számuk 570 – az iskolánk folyamatosan a TOP 10-ben van, most éppen hatodik – mondja az igazgató. Kimagaslók a tanulmányi, szakmai vizsga és érettségi eredmények, ezek átlaga egy jeggyel magasabb, mint a hasonlórú iskolákban. De, mint hozzátesszi, beszédes tény az is, hogy náluk megszűnt az évis-mérlés fogalma.

BÁR BALATONFÜREDI, BUDAPESTI, SZOLNOKI ÉS SIÓFOKI TANULÓJA IS VAN, az ESZI diákjai elsősorban Paksról és a térségből érkeznek, beleértve a Duna túlsó partján lévő Bács-Kiskun vármegyei településeket is. A 674 diák közül minden hetedik innen érkezett a most véget érő tanévben. Idén 104 Bács-Kiskunban élő fiatal vett részt valamelyik képzésben, ami a 2022-23-as tanévhez képest több mint 16 százalékos emelkedést mutat. Bár ilyen kimutatás nincs, de meglehet, hogy a Tomori Pál híd átadása 2024 nyarán meghozta a kedvét az ott élő fiataloknak. Kalocsáról például már 31 tanulója van a paksi technikumnak, míg a 2022-23-as tanévben még csak 19 volt.

Hírek röviden

Bács-Ride: áldás és motoros parádé Kalocsa szívében

A közlekedés biztonságának növelése, a tudatos járművezetés elősegítése érdekében szervezte meg a Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság május 10-én a Bács-Ride Motoros Napot. Elméleti és gyakorlati ismeretek, vezetéstechnikai tréning, tájékoztató motoros túra volt a program része. Délután elsősegély- és kaszkadőr-bemutató, motorszentelés és felvonulás tette látványossá és teljessé a napot. Kalocsán a Csilas park adott helyet a rendezvénynek, ide érkeztek a kecskeméti, a kiskunfélegyházi és a bajai motorosok, hogy a motoros kaszkadőr bemutató után dr. Bábel Balázs érsek áldásában részesüljenek. Az érsek Szent Kristófnak, a motorosok, közlekedők védőszentjének a közbenjárását kérte, hogy balesetmentesen közlekedjenek, az úton élményekkel gazdagodjanak, majd szerencsésen, egészségesen érjenek haza. A motorosok ezután rendőri felvezetés mellett a városban is felvonultak.

Virtuóz harmonikaszóval indult a szezon

Kalocsán, a Fazekas Alkotóházban Balogh József harmonikaművész fergeteges szezonnyitó koncertet adott április 30-án. A rendezvényen Kovács László fazekasmester új alkotásait is meg lehetett tekin-

teni, és Deák Gábor borász díjnyertes borait kóstolhatták a vendégek. A koncert előtt köszöntőt mondott Kákonyi István, Kovács János és Kovács László. Balogh József virtuóz játéka után kötetlen beszélgetés és zenélés következett, Kovács László zongoratudása és Gazdag Ferenc hegedűjátéka emelte az est hangulatát, majd nótázás és tánc zárta a felejthetetlen 21. szezonnyitót.

Elkészült az uraliget első üteme Kalocsán

Új, 66 fülkés urnafalat adtak át a kalocsai köztemetőben 30 millió forintos önkormányzati beruházás jóvoltából. A moduláris rendszerű uraliget korlátlanul bővíthető. Dr. Bagó Zoltán polgármester elmondta, hogy a korábbi urnafülkék megteltek, az újból pedig átadás után 32 fülkét azonnal értékesítettek. A növekvő igények miatt a közeljövőben egy hasonló urnafal építését tervezik. A beruházást önerőből fedezték és – mint a polgármester hozzátette – tervezik a közvilágítás és a kamerarendszer kiépítését is.

Megnyílt az új Posta

Partnerségi Pont Uszódon

Uszódon új Posta Partnerségi Pont nyílt április 10-én a vállalkozói szféra és az ön-

kormányzat összefogásával. Bedi Gyula polgármester felidézte, hogy egy korábbi visszalépés miatt később kaptak lehetőséget a Posta Partner bevezetésére. Az önkormányzat a vállalkozói üzemeltetés mellett döntött, dr. Iván Katalin cége napi 8 órás nyitvatartást garantál hétköznap 8 és 16 óra között. Az önkormányzat térítésmentesen biztosította az épületet és 900 ezer forinttal támogatta a kialakítást. A művelődési ház mellett található épületben várják az ügyfeleket, biztosítva a postai szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Mini bölcsőde épül Dunaszentbenedeken

Dunaszentbenedeken bokrétaünnepet tartottak a készülő mini bölcsődénél, mely a tervek szerint június elejére készülhet el. A 110 millió forintos TOP Plusz pályázati támogatásból és 7 millió forint önerőből épülő, hét férőhelyes bölcsőde alapkövét 2024 októberében tették le. A kivitelezéssel a keceli Modus Vivendi Kft.-t bízták meg, melynek ügyvezetője, Lakatos Péter Tibor úgy tájékoztatott, hogy a munkálatok a tervezett ütem előtt járnak. Vargyas László polgármester örömét fejezte ki, hogy a bölcsőde iránt már a környékbeli családok is érdeklődnek. Hozzátette, reméli, hogy az új intézmény segíti a fiatalok helyben maradását.

Telt ház Madocsán

Az elmúlt években alulról, idén már felülről súrolja a létszámhatárt a Madocsai Csillagvirág Óvoda és Mini Bölcsőde gyermeklétszáma. Az óvoda három csoporttal működik, egy csoportban 25 gyermeket fogadhatnak, de a fenntartó engedélyével 20%-kal túlléphetik ezt a számot, így 90 kisgyermek járhat az intézménybe. Molnárné Kiss Éva Anita intézményvezető arról számolt be, hogy nagyon szeretnének indítani negyedik csoportot, de egyszerűen nincs hely és az épület nem bővíthető. Ha más telephelyen alakítanák ki, ott ugyanazokat a feltételeket kellene megteremteni, kellenek egyebek között öltöző, zuhanyzó, tálaló, ezért ez nagyon költséges lenne. Az önkormányzat a régi iskola épületét szemelte ki egy új óvoda kialakítására, de az épület-átalakítás, -felújítás becsült költsége már két évvel ezelőtt is meghaladta az 1,2 milliárd forintot, így ennek megvalósítására külső forrás nélkül esélye sincs az önkormányzatnak. Az intézményvezető a létszámadatokra

visszatérve rámutatott, hogy idén már komoly fejtörést okoz a gyerekek elhelyezése, hiszen már eggyel túllépték a maximális keretet, ráadásul a nyilvántartás szerint még öt, a harmadik életévét betöltött gyermeket be sem írtak.

Molnárné Kiss Éva Anita azt is elmondta, hogy a 2022 januárjában átadott mini bölcsőde legalább ennyire népszerű. Az igény olyan nagy, hogy akár normál bölcsődét is megtöltenének a gyerekek. Ám – mivel mini bölcsőde a besorolása – legfeljebb hét, illetve amennyiben mindenki betöltötte a két évet, nyolc gyermeket láthatnak el.

Te szedd! - Sikeres volt

a szemétygyűjtő akció

Idén is csatlakozott Paks Város Önkormányzata a Te Szedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért akcióhoz. Az önkéntesek az Űrge-mezei szabadidőparkban kapcsolódhattak be a szemétszedésbe. A programhoz csatlakoztak helyi általános és középiskolák, amelyek tanulói már hétközben is tartottak eredményes szemétszedést. A LA-DIK Egyesület hagyományosan a Duna-partot tisztította meg az Árvíz utcából indulva a csónakházhoz közeli partszakaszokon. A külső településrészek is aktívak voltak, szervezett szemétszedést tartottak Biritón, Csámpán, Gyapán és Cseresznyésben. A gyűjtés összehangolásában közreműködött a mezőőri szolgálat, a polgárőrség, a közterület-felügyelet és a DC Dunakom Zrt. Az önkormányzat tájékoztatása szerint összesen több mint négyszázan vettek részt az idei programban és Paks közigazgatási területéről közel 170 zsák szemetet szedtek össze.

Új főigazgató a Paksi

Gyógyászati Központ élén

Tóth-Szivós Etelka, a Bács-Kiskun Vármegyei Oktatókórház kalocsai telephelyvezetője lett a Paksi Gyógyászati Központ új főigazgatója. Erről április 24-i ülésén döntött Paks képviselő-testülete. Az új vezető egészségügyi és menedzseri végzettségekkel és tizenhárom évnyi vezetői tapasztalattal rendelkezik, 2025. május 16-tól látja el feladatát a paksi egészségügyi intézmény élén.

Guinness-rekord

Dunapatajon

Dunapataj beírta magát a Guinness Rekordok könyvébe, miután a Tanya Bisztróban egyetlen üstben 2025 adag „patajikum” készült. Gál Gábor rekordregisztrátor május 1-jén jelentette be az eseményt. Dusnoki

Csaba polgármester kínálta a hatalmas bográcsban készült pacalt a több száz fős tömegnek. Felidézte a dunapataji pacal hagyományát, amely az 1956-os évekre nyúlik vissza és a Pataji Ősz rendezvényeken is kiemelt szerepet kap. A rekordhoz 500 kg pacalt, 125 kg hagymát és sok más hozzávalót használtak fel, az étel elkészítését a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség és a Szabadtűzi Lovagrend segítette. A napot, amelynek végére elfogyott a rekord mennyiségű pacal, retró majális, vásár, bemutatók és koncertek tették emlékeztetéssé.

Fórumot tartottak

a Duna-part fejlesztéséről

Lakossági fórumot tartottak az Árvíz utcai csónakleengedő területének fejlesztéséről április elején a paksi Városházán. Az önkormányzat több ütemben szeretné megvalósítani a Duna-part átalakítását, mégpedig a Versenyképes Járások Program keretében igényelt pályázati pénzből, összefogással, a paksiak együttműködésével. Molnár József önkormányzati képviselő kiemelte, hogy az önkormányzat és a hajótulajdonosok fejlesztéssel kapcsolatos elképzelései azonosak, elsődleges céljuk, hogy könnyebbé váljon a selyárhoz való lejutás. Ennek érdekében egy már megtervezett, hat méter széles utat szeretnének megépíteni egészen a leengedőig. Emellett szűnyoggyérítésre is pályáznak, amelyhez hét Duna-parti település is csatlakozott. A fórumon Heringes Anita polgármester elmondta, hogy minden Duna-partot érintő fejlesztési döntés előtt kikérlik az érintettek véleményét, így a jövőben a hajótulajdonosok és az önkormányzat közötti egyeztetés folyamatos lesz.

Jubilált a hencsei népfőiskola

Remekül sikerült, kiemelkedő részvétel mellett zajlott idén az idősök napi találkozó Pusztahencsén. Az önkormányzat látta vendégül és Rácz Norbert polgármester köszöntötte az egybegyűlteket, akik a korábbi éveknél többen, hozzávetőleg százan voltak ezúttal. A község idős lakóit a legkisebbek, azaz az óvodások örvendeztették meg műsorukkal, majd a Vadvirág Népi Együttes és az Élővíz Kórus előadását láthatták, az összejöve-

tel további részében pedig Vörös József szolgáltatott zenét.

Töretlen a Pusztahencsei Népfőiskola sikere is. A XXV. évfolyam első előadását 2024. november 6-án tartották, ezt még húsz követte. Átlagosan 32, összesen 676 látogató fordult meg az előadásokon, végül a záró vacsorán, ahol szarvaspörkölt volt a menü, 35 hallgatói oklevelet adtak át. Gazdag Ferenc szervező a záróösszejövetelen kiemelte, hogy a Pusztahencsei

Népfőiskola már a kezdetektől nyitott szellemiségű pályán haladt. Ez egyrészt az évfolyamok tematikai sokszínűségében, az előadók kiválasztásában és meghívásában is megnyilvánult, másrészt pedig nagyon szívesen fogadtak a környékbeli településekről érkező előadókat és hallgatókat is. Mivel a 25. évfolyamot zárták, jubileumi oklevelet adtak át annak a nyolc hallgatónak, akik minden eddigi évfolyamon részt vettek.

Új fényben ragyog a Duna-part

Fotó: Verőczei Péter

Az utóbbi hetekben a Gerjeni Duna-part látványos fejlődésen ment keresztül, és mára egy egészen új arcát mutatja. A változások mögött nemcsak az önkormányzat, hanem egy helyi vállalkozó példaértékű kezdeményezése is áll, amely szebbé, élhetőbbé is tette a környezetet. A part jelentős átalakuláson ment keresztül, letisztultabb, gondozottabb és barátságosabb lett. A fejlesztések révén a terület még inkább összhangba került a természetes környezettel és rendezett formában biztosít kellemes kapcsolódási lehetőséget. Teljesen megújult a közvilágítás, bográcsozási és főzési lehetőséget alakítottak, így a baráti összejövetelek és családi programok is új dimenziót nyernek.

Kényelmes napozóágyak

várják a pihenni vágyókat,

virágosládák sorakoznak a területen harmonikusan illeszkedve a Duna-part látványához. A tavaly átadott kikötőállás lehetőséget biztosít a vízi sportok kedvelőinek a kényelmes és biztonságos vízre szállásra, tovább erősítve Gerjen vízi turisztikai vonzerejét. A kezdeményezés remek példája annak, hogyan lehet a helyi összefogás és gondoskodás révén valódi értéket teremteni. A Gerjeni Duna-part most új fényben ragyog és kétségtelenül egy olyan helyszínné vált, amely még hosszú éveken át örömet szerezhet a látogatóknak.

Új piac, utak és lehetőségek Faddon

2025 első negyedéve különösen emlékezetes volt Fadd életében, hiszen több mint félmilliárd forint értékű beruházást adtak át a településen. Négy jelentős fejlesztés zárult le hivatalosan is, mindegyik a nagyközség élhetőségét, fejlődését és közösségi életét szolgálja.

A legnagyobb tétel a Sertéstelepi út felújítása volt: a mintegy 3,7 kilométeres, kétsávos bekötőút a 6-os számú főútra csatlakozik, stratégiai jelentőséggel bír a környék közlekedése szempontjából. A Vidékfejlesztési Programból elnyert 300 millió forintos támogatással az út szélesebb burkolatot kapott, megerősített szerkezettel.

A Magyar Falu Program keretében 50 millió forintból felújították a korábban rendőrsnek otthont adó önkormányzati épületet. A ház új tetőszerkezetet, korszerű nyílászárókat és burkolatot kapott és a jövőben többfunkciós közösségi térként szolgálhatja a faddiakat. Ugyancsak Magyar Falu Program forrásból, 36 millió forint értékben újult meg az Arany János köz és a Béke köz útburkolata.

A leglátványosabb fejlesztés azonban kétségtelenül az új termelői piac, amely Vidékfejlesztési Program keretében 115 millió forintból valósult meg. Az 1300 négyzet-

méteren elhelyezkedő, térkövezett piac nemcsak esztétikus, de funkcionálisan is korszerű: 20 parkolóhely, elektromosautó-töltő, vizesblokk, árusítópultok és tárolók várják a látogatókat. A település vezetése célul tűzte ki, hogy az új piac ne csupán kereskedelmi funkciót töltsön be, hanem kulturális és közösségi helyszínként is működjön. A létesítmény heti négy árusnap mellett időszakos, tematikus eseményeknek is otthont ad. Ilyen volt május 10-én a kézműves vásár, amely sok érdeklődőt vonzott.

– Büszkék vagyunk arra, amit közösen elértünk, de a munka ezután sem áll meg. Az elmúlt közel egy év eredménye most lett kézzelfogható. Ezek a beruházások hosszú távon szolgálják Fadd fejlődését. Az új piac egy üde színfolt, amely már most a közösség egyik kedvenc találkozóhelyévé vált – fogalmazott Bordács József. A polgármester kiemelte: a siker titka az elhivatottság és az összefogás. – Nem csupán pályázati pénzekből, hanem közös akaratból, helyi vállalkozók támogatásával és a közösség erejével tudunk igazán fejlődni. Továbbra is azon dolgozunk, hogy Fadd még élhetőbb, vonzóbb és szerethetőbb legyen – összegezte.

Méltó helyszín volt Tengelic

Tengelicen rendezte meg idén az ÖKO Munkacsoport Alapítvány hagyományos versenyét. A Zöld Környezetben című vetélkedőt a TEIT településeken élő általános iskolásoknak hirdették meg.

Gáncs István polgármester, a TEIT alelnöke meghívására rendezte idén Tengelicen hagyományos környezetvédelmi vetélkedőjét a paksi székhelyű ÖKO Munkacsoport Alapítvány. Ez volt a hatodik verseny a sorban. Három éve léptek ki először Paks határain túlra, s hirdették meg vetélkedőjüket a TEIT településeken működő iskolák alsó és felső tagozatosainak. Minderről a kuratórium elnöke, Jantnerné Oláh Ilona beszélt. Azt is elmondta, hogy a hulladékkezelés, gazdálkodás kérdése neuralgikus ponttá vált, ezért lett ez idén a kiemelt téma. – Célunk, hogy felismerjék e téma fontosságát, lássák meg azt, hogy az, amit eddig szemétnek gondoltak, akár alapanyag is lehet – foglalta össze. Hozzátette, alkalmasat ad a vetélkedő a gyerekeknek, hogy megismerjék egymást és a környezetet, ahol élnek. – Úgy gondoltam, méltó helyszíne lehet egy ilyen programnak Tengelic – indokolta a meghívást Gáncs István. Kiemelte a felkészítők elhivatottságát és azt, hogy a diákok kiváló pályamunkákat készítettek. – A legjobb táptalaj a gyerekek szürkeállománya. Ha most elvetjük ezeket a magokat, ők felnőttként már abszolút környezettudatosan fognak élni – összegezte.

A TEIT tagtelepüléseinek élő diákok az első fordulóban online feladatokat oldottak meg. Ezt követően a csapatok a döntőben mérték össze tudásukat. Idén hét alsó tagozatos és nyolc felső tagozatos csapat versengett nyolc településről (Tengelic, Fadd, Kalocsa, Uszód, Madocsa, Paks, Géderlak, Dunaszentbenedek). Az alsó tagozatosok mezőnyében első lett a Kalocsai Fényi Gyula Általános Iskola Dunaszentbenedeki Tagiskolájának csapata: Füleki Gergő, Tankó Flórián, Bódi Milán, második helyen a Paksi Bezerédj Általános Iskola 2. csapata végzett: Koltai Roland, Vaszkó Zsolt, Ulbert Botond, míg harmadik ugyanennek az iskolának az 1. csapata: Kern Balázs, Takács Fanni, Herger Anna. A

felső tagozatosok között a Zombai Általános Iskola Tengelici Tagiskoláját képviselő diákok, Somorjai Soma, Szabó Emese, Hóbor Bence, végeztek az első helyen, míg a második helyezést a Madocsai Református Általános Iskola Dömötör Ábel, Varga Dorottya, Baksai Eliza Anna alkotta csapata érte el. A képzeletbeli dobogó harmadik fokát a faddi Gárdonyi Géza Általános Iskola hármasa, azaz Kovács Csenge, Tóth Jázmin és Vincze Délia foglalta el.

Jantnerné Oláh Ilona szavai szerint Tengelic kiváló házigazda volt. A szervező alapítvány elnöke hozzátette, még keresik a 2026-os vetélkedő helyszínét, várják az erre vállalkozó TEIT települések jelentkezését.

Gerjen fejlődése a számok tükrében

Romhányi Károly, Gerjen polgármestere büszkén tekint az elmúlt évek eredményeire, amelyek objektív mérési mutatókkal is igazolják a település fejlődését. A települések fejlesztése és azok összehasonlítása mindig is figyelme fókuszában volt, és polgármesterként ez az érdeklődése csak tovább erősödött. Az elmúlt években számos kérdés fogalmazódott meg: mi az a települési szolgáltatási minimum, amely még nem eredményez lakosság-

szám-csökkenést, és milyen mutatók alapján lehet objektíven meghatározni egy település fejlettségét? Ezért is tartja jelentős előrelépésnek, hogy az Egyensúly Intézet elkészítette azt a tanulmányt, amely 2014 és 2025 között méri össze a magyar települések fejlődését. Az elemzés 3155 magyar települést és 23 budapesti kerületet vizsgál 53 különböző indikátor alapján (például demográfiai, oktatási, közbiztonsági, gazdasági és infrastruk-

turális tényezők). Gerjen az 5000 fő alatti települések közé tartozik, ebben a kategóriában összesen 2885 magyar település található. A tanulmány szerint az elmúlt évtized során Gerjen 582 helyet javított a fejlettségi rangsorban. Az eredmény igazolja, hogy a tudatos tervezés és az elvégzett munka objektív mérési mutatókkal is igazolható. 2025-ben Gerjen a 194. helyen áll ebben az országos rangsorban, amely kizárólag tényszerű adatokra és objektív összehasonlításra épül.

Romhányi Károly elmondta: célja továbbra is az, hogy folytassa ezt az irányt és a felmerülő kihívásokra a lehetőségeihez mérten hatékony megoldásokat találjon. A tanulmány részletesen megtekinthető az alábbi linken: telepulesindex.hu/alapverzio.

KALOCSA

PAKS

GÉDERLAK

TENGELIC

GYÖRKÖNY

MADOCSA

USZÓD

DUNASZENTBENEDEK

GERJEN

ORDAS

FOKTŐ

DUNASZENTGYÖRGY

DUNAPATAJ

FADD

BÁTYA

PUSZTAHENCSE

IMPRESSZUM

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja

Postacím: 6300 Kalocsa, Szent István út 35.

E-mail: titkarsag@kalocsa.hu; honlap: www.teit.hu

Felelős kiadó: dr. Bagó Zoltán, a TEIT elnöke

Nyomda: Kerényi Nyomda, Szekszárd

Megjelenik kéthavonta Pakson és környékén 22 000 példányban